मैत्रावरुणर्वसिष्ठः।अश्विनौ। त्रिष्टुप्।

आ विश्ववाराश्विना गतं नः प्र तत्स्थानमवाचि वां पृथिव्याम्।
अश्वो न वाजी शुनपृष्ठो अस्थादा यत्सेदथुर्ध्रुवसे न योनिम्॥ ७.०७०.०१

विश्ववारौ- सर्वैर्वरणीयौ। अश्विनौ- प्राणेशनशक्तिभूतौ। नः- अस्मान्। आ गतम्- आगच्छतम्। वाम्- युवयोः। तत्। स्थानम्- धाम। पृथिव्याम्- भूम्याम्। इति। प्र अवाचि- प्रोच्यते। वाजी- गतिशीलः। अश्वः- तुरगः। न- च। शुनपृष्ठः- सुखकरपृष्ठः। अस्थात्- अतिष्ठत्। ध्रुवसे- ध्रुवाय निवासाय। योनिम्- सद्म। न- इव। आ सेदथुः- अश्वोपरि आसीदथः। अश्वः प्राणः। अश्विनौ प्राणेशनशक्ती ॥१॥

सिषक्ति सा वां सुमतिश्चनिष्ठातापि घर्मो मनुषो दुरोणे।
यो वां समुद्रान्सरितः पिपर्त्येतग्वा चिन्न सुयुजा युजानः॥ ७.०७०.०२

सा। वाम्- युवयोः। सुमतिः। चनिष्ठा- कमनीयतमा। सिषक्ति- सेवते। मनुषः- मनुष्यस्य। दुरोणे- सद्मनि। घर्मः- अग्निकार्यादिकं तपः। अतापि- तप्यते। वाम्- युवयोः। यः- यत्। सुयुजा- सुष्ठु योजितौ। एतग्वा- अश्वौ। न- इव। युजानः- योजितम्। समुद्रान्- अर्णवान्। सरितः। पिपर्ति- पूरयति। तत्तपस्तप्यते ॥२॥

यानि स्थानान्यश्विना दधाथे दिवो यह्वीष्वोषधीषु विक्षु।
नि पर्वतस्य मूर्धनि सदन्तेषं जनाय दाशुषे वहन्ता॥ ७.०७०.०३

अश्विना- हे अश्विनौ। यानि। स्थानानि। दिवः- नभसः। यह्वीषु- महतीषु शक्तिषु। ओषधीषु। विक्षु- प्रजासु। पर्वतस्य- गिरेः। मूर्धनि- उच्छ्रिते प्रदेशे। नि सदन्ता- निषीदन्तौ। दधाथे- धारयथः। तानि। दाशुषे- दात्रे। जनाय। वहन्ता- धारयन्तौ आगच्छतम् ॥३॥

Dr. Rangaji

WEBOLIM

चनिष्टं देवा ओषधीष्वप्सु यद्योग्या अश्नवैथे ऋषीणाम्।

पुरूणि रत्ना दधतौ न्यस्मे अनु पूर्वाणि चख्यथुर्युगानि॥ ७.०७०.०४

देवा- द्योतनशीलौ। ओषधीषु। अप्सु- उदकेषु। यत्- याः। ऋषीणाम्- उपासकानाम्। योग्याः। ताः। चनिष्टम्- कामयेथाम्। अश्नवैथे- ता व्याप्नुवथः। अस्मे- अस्मभ्यम्। पुरूणि- बहूनि। रत्ना- हितरमणीयधनानि। दधतौ- यच्छन्तौ। पूर्वाणि- प्राचीनानि। युगानि। चख्यथुः- अनुख्यानं कृतवन्तौ। पूर्वपुरुषाननुसृत्य गमनं ख्यापितवन्ताविति भावः। ख्या प्रकथने ॥४॥

शुश्रुवांसा चिदश्विना पुरूण्यभि ब्रह्माणि चक्षाथे ऋषीणाम्।

प्रति प्र यातं वरमा जनायास्मे वामस्तु सुमतिश्चनिष्ठा॥ ७.०७०.०५

शुश्रुवांसा- श्रुतिसम्पन्नौ। अश्विना- अश्विनौ। ऋषीणाम्- सूक्ष्मदर्शिनाम्। पुरूणि- बहूनि। ब्रह्माणि। अभि चक्षाथे- अभिपश्यथः। जनाय- विशे। वरम्- श्रेष्ठम्। प्रति प्र यातम्- आगच्छतम्। अस्मे- अस्मभ्यम्। वाम्- युवयोः। चनिष्ठा- कमनीयतमा। सुमतिः। अस्तु- भवतु ॥५॥

यो वां यज्ञो नासत्या हविष्मान्कृतब्रह्मा समर्यो३ भवाति।

उप प्र यातं वरमा वसिष्ठमिमा ब्रह्माण्यृच्यन्ते युवभ्याम्॥ ७.०७०.०६

यः। वाम्- युवयोः। नासत्या- हे सत्यस्वरूपिणावश्विनौ। यज्ञः। हविष्मान्- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्यवान्। कृतब्रह्मा- मन्त्रवान्। समर्यः- सङ्गतिकारकः। भवति। तम्। वरम्- श्रेष्ठम्। वसिष्ठम्- शरणभूतम्। वस निवासे। उप प्रयातम्- आगच्छतम्। युवभ्याम्- युवयोरागमनाय। इमा ब्रह्माणि- इमे मन्त्राः। च्यन्ते- स्तूयन्ते ॥६॥

इयं मनीषा इयमश्विना गीरिमां सुवृक्तिं वृषणा जुषेथाम्।

इमा ब्रह्माणि युवयून्यग्मन्यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥ ७.०७०.०७

Dr. Rangarajan

WEBOLIM

अश्विना- हे अश्विनौ। इयम्- एषा। मनीषा। इयम्। गीः- वाक्। इमाम्- एताम्। सुवृक्तिम्- शोभनवाचम्। वृषणा- वर्षकौ। जुषेथाम्- सेवेथाम्। इमा- एते। ब्रह्माणि- मन्त्राः। युवयूनि- भवत्कामाः। अग्मन्- गच्छन्तु। यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥६॥

Dr. Ranganji

WEBOLIM